

Šolske potrebščine Marija Tičar

vseh vrst priporočaj cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26
(nasproti „Zlate kaplje“.)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnarjevih zvezkov ter vseh priprav za obrtno-nadaljevalne šole.

Cene nizke! Postrežba točna!

šitev in rešilci. — Milijonska mesta. — 24urna določitev dnevnega časa. — Sveče za tatove, da so varni pred policijo. — Edisonova najnovejša iznajdba. — Usmilite se ubogih ptičic! — Zlati uk. — Kotiček gospoda Doropoljskega.

Planinski koledar. Leto 1913. Izdal in uredil Fr. Kocbek, nadučitelj v Gornjem Gradu, načelnik Savinjske podružnice S. P. D. — IV. letnik. — Cena 1 K 70 v. V Kranju 1912. Tiskala Tiskarna »Sava« v Kranju. — V 32 poglavjih, oziroma oddelkih in sestavkih objavlja letošnji Planinski koledar obilico gradiva, ki bo zanimala turiste in jim dobro služila.

Politiški pregled.

* **Poslanska zbornica** je sprejela zakon o epidemijah. — V razgovor je prišlo potem poročilo odseka za državne uslužbence s pozivom na vlado, naj sestavi zakonsko predlogo o regulaciji razmer poslovojni in paznikov v tobaknih tvornicah. Poročilo je odobreno. Prihodnja seja bo 10. februarja, ko finančni odsek dogotovi predlogo o davku na osebno dohodarino.

* **Jezikovno vprašanje v Dalmaciji** je postalo bolj pereče. V teh zadevah se je mudil dalmatinski namestnik grof Attems na Dunaju. Baje je vlada namestniku naročila, da vso stvar prouči in o tem poroča.

* **Bojkot proti avstrijskemu in nemškemu blagu.** V Odesi se je sestel odbor, ki je sklenil naperiti bojkotno akcijo proti blagu avstrijske provenience. — Iz Sofije dešla poročila javljajo, da so od tam poslali večjim ruskim firmam bolgarski trgovci napovedi večjih naročil. Avstrijsko in nemško blago hočejo bojkotirati.

* **Cesarskih manevrov** letos ne bo, in to glede na politično situacijo in okolnost, da je polno vojakov pri »orožnih vajah«.

* **Konkordat med Srbijo in Vatikanom.** Med naučnim ministrstvom srbskim in Vatikanom se vršijo dogovori glede konkordata za Srbijo. V to svrhu pojde v Rim poseben srbski delegat.

* **Protest proti vladnemu odloku** so sklenile češke hranilnice, ker vlada zahteva, da vsaka hranilnica 30% svojih hranilnih vlog dene v premičnine, in sicer polovico v državne papirje. Tudi poslanci so se zavzeli za to stvar.

Učiteljski konvikt.

Letnino za leto 1913. so plačali tle tovariši in tovarišice: Vrščaj Josip, c. kr. ravnatelj v Trstu. Engelman Vinko, c. kr. učitelj v Trstu. Mahkota Karel, c. kr. učitelj v Trstu. Waschte Slavoj, c. kr. učitelj v Trstu. Dimnik Ivan, c. kr. učitelj v Trstu. Meršek Jakob, učitelj v Trstu. Dimnik Slavoj, c. kr. učitelj v Trstu. Marija Antonič, učiteljica v Borovnici. Pavla Čop, učiteljica v Borovnici. Ida Papler, učiteljica v Borovnici. Gojko Ščuka, učitelj v Lipi pri Komnu. Fortunat Jelovšek, učitelj v Virštanju. Karel Završnik, nadučitelj v Dupljah. Peter Ipavice, učitelj v Svetem pri Komnu. Janko Likar, učitelj v Ljubljani. Ivan Schmeidek, učitelj v Krtni. Fran Zagorc, učitelj v Belicerkvi. Josip Zemljič, nadučitelj pri D. M. v Brezju pri Mariboru. Josip Ažman, nadučitelj na Breznici. Hermina Sirk, učiteljica na Breznici. J. Kaffon, nadučitelj v Mislinju. Fran Škof, nadučitelj v Vremah. Ivan Demšar, nadučitelj v Šmarjeti na Dolenskem. A. Golli, učiteljica v Šmarjeti. Justina Modič, učiteljica v Šmarjeti. J. Lapajne, nadučitelj v Cerkljah na Gorenjskem. Janko Vrežec, nadučitelj v Ribnem pri Bledu. Fr. Pogačnik, učitelj v Ribnem. Leop. Ferjan, učitelj v Olševku pri Tupalčah. Učiteljsko ljudske šole v Postojni in sicer: Burtnik Alojzija, Dereani Iva, Palme Marija, Petterosa Marija, Juvanec Ferdinand, Kopač Leopold, Pristov Ivan in Suhadolnik Andrej, ter Skubic Cilka, učiteljica ženskih ročnih del v Postojni. Franciška Aleš, učiteljica v Pečah. Fran Potokar, nadučitelj v Dragatušu. Tomaž Bitenc, učitelj v Dragatušu. Marija Zagorjan, učiteljica v Grahovem. Armela Širok, učiteljica v Grahovem. Neimenovan iz Grahovega pri Cerknici. Alojzij Kecelj, učitelj v Ljubljani. Hvala!

Dar. G. Franc Zupančič, c. kr. geometer v Kranju, mesto venci pokojnemu nadučitelju Zupanu v Dolskem, 10 K. G. Maks. Gaspari, akademični slikar v Ljubljani, 10 K. Bog. plati!

Dve novi mladinski knjigi. V založbi »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta« sta izšli zopet dve krasni mladinski knjigi in sicer E. Ganglovih »Pripovednih spisov« III. zvezek in »Spisov Mišjakovega Julčka« V. zvezek.

Jubilejska samopomoč.

Dne 23. januarja t. l. je umrla članica gospa Žager Jožefa, nadučiteljeva vdova v Petrovčah na Štajerskem.

Njenim dedičem se je izplačala podpora v znesku 490 K.

Člani naj poravnajo 38. smrti slučaj skupno z letnino (§ 5. b) in upravnino (§ 6. c), kar imajo že na razposlanih položnicah označeno.

Proti društvenikom, ki dolgujejo in ne poravnajo pravočasno dolga, kateri se jim je označil na položnicah, se bo ravnalo po § 4. točka č.

Nekateri člani pošiljajo pisma še vedno na Ig ali v Ljubljano, katera šele po dolgem romanju pridejo načelniku v roke, če se prej ne izgube. Ker je posebno o smrtih slučajih važno, da dobijo dediči pravočasno podporo, zato se člani opozarjajo, da naslovljajo pisma na »Jubilejska samopomoč« v Krtni, pošta Dob, ali pa na načelnika tovariša Schmeidek Ivana, učiteljica v Krtni, pošta Dob.

Kranjske vesti.

— **Deželni šolski svet** je dovolil okrajnemu šolskemu nadzorniku Maierju polletni dopust. V važnejših zadevah ga nadomestuje g. dež. šolski nadzornik Hubad, v mestnem svetu pa tov. Juraj Režek.

— **Iz šolske službe.** Dopust se je dovolil učiteljici Vidi Šorn na Viču, namestuje jo praktikantinja Ema Toplikar, učitelja Božidarja Govekarja pri D. M. v Polju, ki se mu je dovolil dopust, nadomešča začasno učiteljica Roza Jeraj. Zaradi bolezni na dopustu se nahajajo učiteljico Ivanka Preširen na Slavini namešča suplentinja Marija Komar.

— **Imenovani so:** Andrej Suhadolnik, Postojna; Alojzij Lilija, nadučitelj, Poljsnik; Robert Cigler, nadučitelj, Studenec; Marija Sušteršič, Sv. Duh; Marija Rant, Velika dolina; Jožefina Jerman, Leskovec; Ana Schiffrer, Kovor; Helena Oranič, Sv. Križ pri Trzinu; Ana Krenn, Smartno pri Kranju; Franciška Grom, Naklo; Rudolf Högl, Kočevska Reka; M. Stravs, Zameško; Marija Tomc, Kranj; Iv. Šraj na meščanski šoli v Postojni; Ivan Franke, nadučitelj, Dobrič; Vida Vrežec, Gora; Iv. Perko, nadučitelj, Ježica; Karel Puhar, Ribnica; Marija Novak, Spodnja Siska; Peter Jocič, Cerklje; Herman Kmet, Col. — Stalno je vpokojena Marija Triller in Albina Kranj-Legat za eno leto. Ljudska šola na Dovjem se razširi na tri razrede. — Glede pritožbe proti volitvi večšakov-učiteljev v mestni šolski svet v Ljubljani se ugovor Janežič-Sadar zavrne zaradi pomanjkanja legitimacije, razveljavi se pa izvolitev Levca, Črnagoja in Mehletove, izvolitev Režka se potrdi. Ker imajo po besedilu zakona pasivno volilno pravico samo »učitelji-veščaki« (Fachmänner), se razveljavijo mandati učiteljic. — Okrajne učiteljske konference po deželi se bodo vršile redno le vsako tretje leto, in sicer na sedežu c. kr. okrajnega šolskega sveta. — Justina Kavšek, suplentinja na Vrhoplju, je imenovana za začasno učiteljico v Matenji vasi. Marija Furlan, bivša suplentinja v Grosuplju, pa za suplentinjo na Vrhoplju namesto obolelega nadučitelja F. Punčuha.

— **V deželnem šolskem svetu** so ovrgli volitev enega učitelja-strokovnjaka in obeh namestnikov za c. kr. mestni šolski svet ljubljanski. Napredno učiteljsko nima prav nobene opore v deželnem šolskem svetu, da bo pa pri tej izvolitvi na tak način pokazal svoje strankarsko stališče, tega vendar nismo pričakovali. Ker je bil klerikalni priziv neutemeljen, ga je moral deželni šolski svet zavrniti. Da bi se pa klerikalnem vendarle ugodilo, so pa na umeten način izpodbili volitev. Zgodilo se je pa to tako-le: Pri volitvi dne 28. novembra 1912 so volile tudi tri učiteljice (Cundrč, Lebar in Lunder), ki so bile šele 20. novembra, torej en teden pred volitvijo, imenovane. Na dan volitve pa še niso nastopile definitivne službe in tudi dekretov še niso imele v rokah.

Slomškari z nadzornikom Maierjem so pa že računali na te tri glasove, saj se je slavnoznani računovodja Janko Nepomuk Jeglič takoj pohvalil: »Imamo že zopet tri nove glasove, bo tem lepša zmaga.« Nadzornik Maier je tudi iz tega namena dovolil oddati glasovnice. Pripomniti moramo še, da so vse te tri učiteljice zagrizene Slomškarice. Nadučitelj Dimnik je v imenu naprednega učiteljskega protestiral proti temu, da bi te tri učiteljice volile, a nadzornik Maier ga je zavrnil, da si ne pustijo umešavati se v njegovo uradno poslovanje in da je vsakemu dano na pristojo voljo, da se pritoži na deželni šolski svet. In Maier je navzlic temu protestu pustil imenovane tri učiteljice voliti. Pritožba na deželni šolski svet se s strani naprednega učiteljskega ni vložila, ker bi bila pri sedanjih razmerah brezuspešna. Imenovane tri učiteljice so torej volile, in zakon se je kršil s strani vladnega zastopnika, c. kr. šolskega nadzornika A. Maierja. Navzlic tej nezakoniti mahinaciji je pa napredno učiteljsko vendarle zmagalo. Ker je bilo oddanih 63 glasovnic, je znašala absolutna večina 32. Napredni kandidat Režek je dobil 34 glasov, Levca, Črnagoj in Mehle pa po 32 glasov. Zdej pa so začeli »zgoraj« glave stikati, kako bi ovrgli to volitev. In pogurati so jo tako-le: Rekli so: Lunderova je neopravičeno volila. (Tudi Cundrč in Lebar sta neopravičeno volili!) Lunderove glas je torej neveljaven. Ker je pa volitev tajna, se ne ve, katere kandidatke je volila. (Kdo se ne smeje?) Zaradi tega dobe vsi kandidatke po en glas manj. Režek ima torej 33 glasov, ostali trije pa samo po 31 glasov in 31 pa ni absolutna večina; zato se ti trije mandati razveljavijo. — Taka razsodba ni salamonska, ampak salemenska!

Štajerske vesti.

— **Deželni šolski svet** je imel dne 25. pret. m. sejo, na kateri je vpokojil definitivno učiteljico Marijo Škrbinčevico in dovolil Ani Westrovi, def. učiteljici v Sp. Poljskavi, izstop iz učiteljskega stanu.

— **Umrli** je dne 26. pret. m. v Stopercih vpokojeni nadučitelj in posestnik Jakob Cvirni. Znan je bil v najširših krogih, ker je skoro pol stoletja učiteljeval v raznih spodnještajerskih krajih.

— **Izjava.** V zadnji številki smo priobčili med štajerskimi vestmi dopis od Sv. Lovrenca v Sl. gor., s katerim se čutita tovariš J. Farkaš in njegova soproga, gospa M. Farkaševa, žaljena in neopravičeno napadena. Dotični dopis smo objavili, zaupajoč verodostojnosti svojega poročevalca. Kakor nam sedaj izpričujeta doposlani izjavi obeh prizadetih, smo bili v zmoti. Izjavljamo, da nam je žal priobčenega dopisa, ker nimamo povoda dvomiti o osebni časti niti tovariša Farkaša niti njegove gospe soproge. Lojalno torej priznavamo svojo zmotu, upajoč, da je s tem ta neljuba zadeva poravnana. Kakor priča ta slučaj, je vkljub naši največji pazljivosti mogoče, da pridejo v list osebnosti ki so neutemeljene in neopravičene. Ob tej priliki prosimo vse svoje poročevalce, naj se izogibljejo osebnosti, da ohranijo našemu listu dobro ime resnosti in pravicoljubnosti.

— **Mesto učitelja** je razpisano do 20. februarja 1913 na petrazrednici v Čadramljah pri Konjicah v stalno nameščeno. Krajni šolski svet da 60 K stanarine in 20 K za drva na leto. (Glej Naredbeni list!)

— **Bela žena.** Tovarišu Janku Ozmeču, nadučitelju v Kostivnici na Štajerskem, je v ponedeljek 3. februarja, umrla nagle smrti hčerka Milenica v polpetem letu starosti. Naše iskreno sožalje!

— **Razpis nadučiteljske službe.** Pri Sv. Štefanu v šmarskem okraju je razpisano do 15. februarja 1913 mesto nadučitelja. V prejšnjih letih so kraj kričali kot jako slab. Pa naj ne plaši to nikogar, ker v kraju, ki je oddaljen le eno uro peš od želez. postaje Grobelno, ima vsakodnevno poštno zvezo s Šmarjem, je za trirazrednico naravnost komfortno šolsko poslopje, za nadučitelja pa stanovanje štirih prijaznih sob s pritliklinami tik novega šolskega poslopja, z vrtno in sadovnjakom. Tudi razmere šolske in druge so jako ugodne. Naj se torej ne verjame neosnovanim govoricam! Sola je v II. plačilnem razredu.

— **Šolske zadeve iz celjskega okraja.** Marija Supankova, prov. učiteljica na

šestrazredni okoliški šoli v Vojniku, se je službi zaradi omožitve odpovedala in pride na njeno mesto kot suplentinja Matilda Požarjeva. Stanko Gradišnik je pripričen kot volonter na deško okoliško šolo celjsko; Pepea Ahtikova se je namestila kot suplentka v Dramljah; dozda prov. razred na šestrazredni okoliški šoli v Vojniku je postal definitiven.

Tržaške vesti.

— **Dr. Pietro Rozzo.** Dne 26. januarja je v starosti petdesetih let nenadoma umrl magistratni šolski asesor dr. Pietro Rozzo. Mož obsežne kulture, umetniškega čustvovanja ter stroge pravičnosti je zatisnil svoje oči za vedno. Korekten vedno, navdušen za šolstvo, prijatelj mladine, ljubezniv in duhovit v osebnem občevanju, si je tekom svojega asessorstva pridobil simpatije pretežne večine tržaškega učiteljskega, osobito slovenskega, ki se je tekom njegove službene dobe oddahnilo od prejšnjih časov čestega šikaniranja. Po imenu, rodu in prepričanju Italijan, je iskreno ljubil svoj narod, a spoštoval narodni čut drugorodca. Izrazil se je nekako, da slov. učitelj mora ljubiti svoj narod in delati zanj, le šovinist, ki bi ital. narod sovražil, ne sme postati. Njegovo delovanje se je tekom dolgih let popolnoma skladalo s temi nazori. Kdor ve, kolikega vpliva za šolstvo in učiteljsvo v Trstu je mesto mag. šol. asesorja, bo vedel ceniti odlično značaj prerano umrlega. — Preminuli je bil navdušen pristaš in pospeševatelj otroških zabavišč, šolarskih kuhinj in institucije šolskih zdravnikov. — Tržaško slovensko učit. društvo se je oddolžilo njegovemu spominu s tem, da je položilo venec na njegovo krsto in nabralo znesek za šolarske knjižnice tržaških slovenskih ljudskih šol. Udeležba pri njegovem pogrebu je bila naravnost ogromna; slov. učiteljsvo Trsta dobro zastopano.

Goriške vesti.

— **Ženski licej »Notre Dame« v Gorici.** Temu zavodu je naučno ministrstvo razširilo pravico javnosti tudi na šesti razred in s tem mu je dana tudi pravica državnega zrelostnega izpita s tekočim letom.

— **Podpore obrtno-nadaljevalnim šolam.** Z odlokom z dne 5. dec. 1912 je dovolilo c. kr. ministrstvo javnih del državno podporo za l. 1912 obrtno-nadaljevalnim šolam v Gorici (s slovenskim učnim jezikom) v znesku 900 K, v Mirnu v znesku 200 K in v Solkanu v znesku 200 K.

— **Umrli** je v Gorici znani učitelj glasbe Anton Hönl.

— **Zveza laških učiteljev** je imela v Gorici svoj občni zbor. Na tem zboru so se zavzeli za to, da treba na vsak način otvoriti za one dečke, ki hočejo v gimnazijo, poseben pripravljani razred, češ, da ljudska šola nima takega namena, da bi usposobljala za srednje šole! — Učiteljske zahteve predložijo deželnemu zboru, ki bo sklican, kakor je nekdo poročevalcu zagotovil, sredi meseca marca. — Laški učitelji zahetvajo tudi, da se zgradi primerno poslopje za otroke, ki pohajajo sedaj šole v ulici Sv. Ivana. (Kaj pa poslopje slovenske šole Podturnom in na Ajševici?)

— **Kinematograf v Gorici.** »Slovenec« z dne 25. januarja poroča, da je gimnazijsko ravnateljstvo v Gorici pretekli petek dopoldne odločno prepovedalo učencem obisk kinematografa v »Centralu«. Ta vest je netočna. Gimnazijsko ravnateljstvo je nasploh prepovedalo učencem obisk vseh kinematografov v Gorici.

Istrske vesti.

— **Dopolnilna deželnozborska volitev.** Dne 9. februarja se vrši dopolnilna volitev na Kvarnerskih otokih zaradi smrti bivšega poslanca Kvirina Kozuliča. Politiško društvo za Hrvate in Slovence v Istri je proglasilo kakor kandidata gosp. Ambroza Haračiča, upokojenega šolskega svetnika v Malem Lošinju.

Agitirajte za svoje glasilo! Pridobivajte mu novih naročnikov!